

 actualisatie
kerndoelen

Nederlands

RIJK, BETEKENISVOL & SAMENHANGEND

CONCEPTKERNDOELEN

 Joanneke Prenger

 17 januari 2024

1

Hoe is het nu?

2 Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

2

Kerndoelen vo onderbouw, 2006

De eerste tien kerndoelen zijn vooral gericht op de communicatieve functie van de Nederlandse taal en kennen een belangrijke plaats toe aan strategische vaardigheden. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan culturele en literaire aspecten (kerndoelen 2 en 8).

1. De leerling leert zich mondeling en schriftelijk begrijpelijk uit te drukken.	6. De leerling leert deel te nemen aan overleg, planning, discussie in een groep.
2. De leerling leert zich te houden aan conventies (spelling, grammaticaal correcte zinnen, woordgebruik) en leert het belang van die conventies te zien.	7. De leerling leert een mondelinge presentatie te geven.
3. De leerling leert strategieën te gebruiken voor het uitbreiden van zijn woordenschat.	8. De leerling leert verhalen, gedichten en informatieve teksten te lezen die aan zijn belangstelling tegemoet komen en zijn belevingswereld uitbreiden.
4. De leerling leert strategieën te gebruiken bij het verwerven van informatie uit gesproken en geschreven teksten.	9. De leerling leert taalactiviteiten (speken, luisteren, schrijven en lezen) planmatig voor te bereiden en uit te voeren.
5. De leerling leert in schriftelijke en digitale bronnen informatie te zoeken, te ordenen en te beoordelen op waarde voor hemzelf en anderen.	10. De leerling leert te reflecteren op de manier waarop hij zijn taalactiviteiten uitvoert en leert, op grond daarvan en van reacties van anderen, conclusies te trekken voor het uitvoeren van nieuwe taalactiviteiten.

3

Kerndoelen po, 2006

1. De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.	4. De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.	10. De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.
	5. De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.	
2. De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.	6. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, en bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale bronnen.	11. De leerlingen leren een aantal taalkundige principes en regels. Zij kunnen in een zin het onderwerp, het werkwoordelijk gezegde en delen van dat gezegde onderscheiden. De leerlingen kennen: regels voor het spellen van werkwoorden; regels voor het spellen van andere woorden dan werkwoorden; regels voor het gebruik van leestekens.
	7. De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.	
3. De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.	8. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.	12. De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.
	9. De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.	

4

Referentiekader taal, 2010

	Niveau 1F	Niveau 2F
Algemene omschrijving	Kan korte, eenvoudige teksten schrijven over alledaagse onderwerpen of over onderwerpen uit de leefwereld	Kan samenhangende teksten schrijven met een eenvoudige, lineaire opbouw, over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen uit de (beroeps) opleiding en van maatschappelijke aard
Taken	Niveau 1F	Niveau 2F
Correspondentie	Kan een briefje, kaart of e-mail schrijven om informatie te vragen, iemand te bedanken, te feliciteren, uit te nodigen e.d.	Kan e-mails of informele brieven schrijven en daarbij meningen en gevoelens uitdrukken. Kan met behulp van standaardformuleringen eenvoudige zakelijke brieven produceren en schriftelijke verzoeken opstellen
Formulieren invullen, berichten, advertenties en aantekeningen	Kan een kort bericht, een boodschap met eenvoudige informatie schrijven. Kan eenvoudige standaardformulieren invullen. Kan aantekeningen maken en overzichtelijk weergeven.	Kan notities, berichten en instructies schrijven waarin eenvoudige informatie van onmiddellijke relevantie voor vrienden, docenten en anderen wordt overgebracht. Kan een advertentie opstellen om bijvoorbeeld spullen te verkopen. Kan aantekeningen maken tijdens een uitleg of les.
Verslagen, werkstukken, samenvattingen, artikelen	Kan een verslag of een werkstuk schrijven en daarbij stukjes informatie uit verscheidene bronnen samenvatten.	Kan verslagen en werkstukken schrijven met behulp van een stramen en daarbij informatie uit verscheidene bronnen samenvoegen. Kan onderhoudende teksten schrijven en overtuigen met argumenten. Kan een collage, een krant of muurkrant maken.
Vrij schrijven	Kan eigen ideeën, ervaringen, gebeurtenissen en fantasieën opschrijven in een verhaal, in een informatieve tekst of in een gedicht.	

5

Van doelen naar onderwijspraktijk

Beoogd

Wat staat er in de wet?

- Kerndoelen
- Referentiekader Taal

Vertaling

Van doelen naar praktijk

- Methodes
- Lesmateriaal
- Leerlijnen
- Effectieve didactiek

Uitgevoerd

Wat gebeurt er in de klas?

Onderwijsleerprocessen

Gerealiseerd

Wat kunnen en kennen leerlingen?

- Landelijk via:
- Peilingsonderzoek
  - Eindtoets

Liever:
beïnvloed door doelen en ambities

In de praktijk:
beïnvloed door 'wat moeten we toetsen'

6

Wat is de staat van het taalonderwijs?

7 // Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

7

Startnotitie

- // Maatschappelijke uitdagingen
- // Curriculaire uitdagingen

Ploemmeekers & Prenger, 2022

8 // Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

8

Maatschappelijke uitdagingen

- /// Kansengelijkheid
- /// Risico op laaggeletterdheid
- /// Digitale geletterdheid
- /// Meertaligheid

'Havo-examen Nederlands goed te doen, leerlingen konden weinig trucjes toepassen'

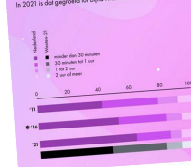
Maak van Nederlands weer een inspirerend en aantrekkelijk vak, dan komen de nieuwe leraren vanzelf

Leesvaardigheid Nederlandse leerlingen niet langer boven Westers gemiddelde

Leerlingen lezen niet zozeer minder vaak maar wel minder lang

Wat verder opviel was de daling in leesidiotie buiten school. Leerlingen lezen in 2021 vier minuten minder vaak buiten school, maar de groep leerlingen die minder dan een half uur buiten school leest is juist gegroeid ten opzichte van 2016. In 2016 las de helft van de leerlingen minder dan een half uur per dag. In 2021 is dit gegroeid tot bijna twee derde van de leerlingen.

9 // Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

9

Curriculaire uitdagingen

- /// Lose lesjes voor elk taalonderdeel
- /// Veel focus op communicatieve functie van taal
- /// Weinig oog voor kennis
- /// Verarmd tekstaanbod
- /// Onvoldoende houvast fictie en literatuur
- /// Ontbreken doorlopende leerlijnen
- /// De toetsen hebben invloed op het onderwijs
- /// Samenhang met andere vakken ontbreekt

10 // Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie kerndoelen

10

Team, advieskring & experts

Advieskring

Expertisecentrum Nederlands
Landelijk Netwerk Taal
LOPON2
LVON
Stichting Lezen
Taalunie
Vereniging Levende Talen
Vereniging van Taalspecialisten
Lerarencollectief

11 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie
kerndoelen

11

Wat willen we bereiken?

- / **Betekenisvol** en **samenhangend** onderwijs voor alle leerlingen
- / Een betere balans tussen de taaldomeinen en functies van taal
- / Meer aandacht voor literatuur en boeken
- / Ruimte en aandacht voor meertaligheid, taalexpressie, ...
- / Aanbod van rijke teksten (zakelijk en literair)
- / Bevorderen van diep begrip en kritische houding
- / Doorlopende leerlijn po-onderbouw vo-bovenbouw vo

12 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie
kerndoelen

12

Eindproducten

Kijk met me mee!

13 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

13

**Conceptkerndoelen
Nederlands en
rekenen en wiskunde**
UITGAVE SEPTEMBER 2023

actualisatie
kerndoelen / slo

www.actualisatiekerndoelen.nl

actualisatie
examenprogramma's

Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

14

Pagina 9

9 Conceptkerndoelen Nederlands / Intro: karakteristiek

VORIGE INHOUDSOPGAVE VOLGENDE

Joanneke Prenger, curriculumexpert Nederlands SLO, geeft in een video een korte inleiding op de karakteristiek en de conceptkerndoelen Nederlands. [Bekijk hier het filmpje](#) of scan de QR-code.

Intro: karakteristiek

Kernmerken van het leergebied Nederlands

Taal wordt gebruikt om te communiceren met elkaar, om gevoelens te uiten en als instrument voor denken en leren. Omdat het Standaardnederlands in Nederland de gemeenschappelijke taal is, draagt de beheersing van deze taal bij aan de kansengelijkheid van leerlingen, zowel in hun dagelijks leven als in het onderwijs. In het leergebied Nederlands worden leerlingen daarom uitgedaagd en gestimuleerd om zich tot taalcompetente burgers te ontwikkelen, die kunnen deelnemen aan een geletterde maatschappij waarin mensen met verschillende talen en achtergronden samenleven.

De taalontwikkeling is samenhangend geheel aan kennis, vaardigheden en houdingen rondom communicatie, taal en literatuur, en krijgen inzicht en vertrouwen in taal. Ze leren doelgericht lezen, schrijven, kijken, luisteren, spreken en denken voeren in authentieke en betekenisvolle situaties, en kunnen onderbouwd oordeel geven over taal- en literatuurkwesties. Ook reflecteren ze op keuzes in eigen taalgebruik en literatuurkeuzes en beschouwen de keuzes die door anderen zijn gemaakt.

Leerlingen leren hun eigen ideeën, ervaringen en gevoelens uit te drukken in taal en literatuur, en hun eigen stijl en voorkeuren. Via een variatie aan teksten uit heden en verleden komen leerlingen in aanraking met cultuur en literatuur. Ze leren hier betekenis aan te geven en waarde aan toe te kennen voor zichzelf en anderen en verbreden hiermee hun blik op de wereld.

Samenhang binnen het leergebied

Leerlingen verschillen in de talige ontwikkeling die ze doormaken voordat ze naar school gaan. Vertrekkend vanuit deze eigen taalvaardigheden en taalgebruik, ontwikkelen leerlingen actievaardigheden en hun productieve en receptieve taalvaardigheden. Het leergebied Nederlands leren leerlingen in een doorlopende leerlijn van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs doelgericht te communiceren in verschillende contexten en leren ze zich expressief en creatief te uiten. Daarbij benutten ze kennis over taalgebruik en leren ze een diversiteit aan talige culturele uitingen kennen.

In elke fase van de taalontwikkeling is sprake van een combinatie van verwerving, diepgang van talige kennis, vaardigheden en houdingen. In de eerste fases van de ontwikkeling (het primair onderwijs) ligt de nadruk op verwerving en in latere fases (het voortgezet onderwijs) op verfijning en verdieping. De complexiteit van geschreven en gesproken teksten neemt daarbij toe, zowel in inhoud en vorm als in de communicatieve doelen en contexten. Daarnaast gaan leerlingen zich kritischer verhouden tot teksten, weten ze er meer betekenis aan te geven en krijgen ze beter zicht op hun voorkeuren. Via taal krijgen ze meer grip op de wereld en de maatschappij waarin ze leven. Taal- en cultuurcompetent worden is een geleidelijk en complex proces, waarbij talige kennis, vaardigheden en houdingen rondom communicatie, taal en literatuur elkaar voortdurend beïnvloeden en ook versterken. Lees-, luister-, kijk-, schrijf-, spreek- en gespreksvaardigheden hebben wezenlijke overeenkomsten en ontwikkelen zich in samenhang met elkaar. Leerlingen leren deze verbanden te zien en te benutten. Ze verwerven kennis en de bijbehorende begrippen om over taalgebruik, taalverschijnselen, het taalstelsel en literatuur te kunnen communiceren en erop te reflecteren.

Samenhang tussen leergebieden

Zowel binnen het leergebied Nederlands als binnen de leergebieden moderne vreemde talen, Friese taal & cultuur en Nederlandse Gebarentaal, werken leerlingen aan hun taalcompetentie. Bij hun taalontwikkeling in het ene leergebied, zetten leerlingen hun vaardigheden en houdingen in die ze hebben opgedaan in andere leergebieden. Ze hebben meegenomen vanuit de ontwikkeling in hun thuis taal. Dit versterkt de beheersing van het Nederlands en is wederzijds versterkend.

Hoe hangen de onderdelen van het leergebied samen?

Kernmerken van het leergebied. Wat is de kern?

Wat is de samenhang tussen Nederlands en de andere leergebieden?

actualisatie examenprogramma's

Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

15

Alle leerlingen taalcompetent!

Taalcompetentie is het geheel aan talige kennis, vaardigheden en attitudes dat nodig is om geschreven, gesproken en multimodale teksten te begrijpen, evalueren en te gebruiken zodat

- ✓ volwaardige deelname aan de samenleving mogelijk wordt;
- ✓ de eigen doelen gerealiseerd kunnen worden;
- ✓ de eigen kennis en mogelijkheden levenslang en duurzaam kunnen worden ontwikkeld.

Uit: Iedereen Taalcompetent, p.13

16 Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie kerndoelen

16

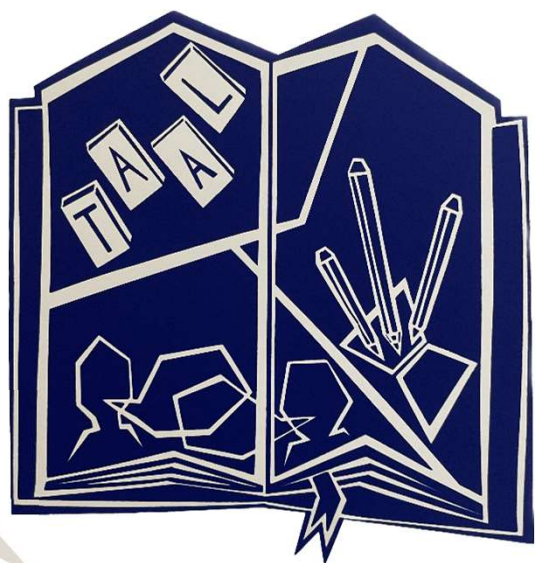

Conceptkerndoelen

17 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

17

Domein Taal

- Taal als systeem
- Taal en individu & maatschappij

Domein Literatuur

- Literatuur als systeem
- Literatuur en individu & maatschappij

Domein Communicatie

- Taalvaardigheid
- Interactie

18 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie
kerndoelen

18

Domein	Subdomein	Kerdoel
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A Communicatie	A1 Taalvaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

19 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)

Communicatie, Taal en Literatuur: drie domeinen in samenhang

In verbinding met andere leergebieden

Alleen voerbouw

19

Wat blijft hetzelfde?

De basis blijft hetzelfde:

- / Leerlingen helpen taalvaardig te worden
- / Spelling en inzicht in zinnen en teksten
- / Van leerlingen lezers maken

20 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie kerndoelen

20

Wat zijn nieuwe inhoud en accenten?

- Thema 1: Rijke taal- en leesomgeving in alle lessen
- Thema 2: Taalvaardigheden in samenhang
- Thema 3: Taal gebruiken om doelgericht te communiceren
- Thema 4: Taal gebruiken om je te uiten
- Thema 5: Taal gebruiken om te leren
- Thema 6: Werken met bronnen
- Thema 7: Interactie
- Thema 8: Taal als systeem
- Thema 9: Taal in de wereld
- Thema 10: Literatuur

Lijkt veel!

Veel doe je al. Nu wettelijk.

21 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie
kerndoelen

21

Domein	Subdomein	Kerndoel
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A Communicatie	A1 Taalvaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

Twee aanboddoelen
De school...

Thema 1:
Rijke taal-
leesomgeving
in alle lessen

22 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie
kerndoelen

22

Wettelijk	Kerdoel 1	Taal- en leesomgeving	
	Doelzin	De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving voor alle leerlingen.	Doelzin <i>Aanbodsdoel: De school...</i>
	Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> • in aanraking laten komen met authentieke, vakoverstijgende, thematische contexten; • in aanraking laten komen met uitdagende teksten en een divers en actueel aanbod van literatuur binnen een vaste leesroutine; • aanbieden van kennis en vaardigheden uit het leergebied Nederlands in onderlinge samenhang; • stimuleren van de leesmotivatie en de durf om te spreken en te schrijven; • ruimte bieden aan verschillende talen en taalvariëteiten van leerlingen. 	In max vijf bullets een uitwerking van de doelzin
Niet wettelijk	Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> • benutten van een thematafel met rijke teksten rondom een wereldoriëntatiethema; • organiseren van boekenclubs voor leraren en leerlingen; • schrijven over ervaringen naar aanleiding van een museumbezoek; • deelnemen aan leesbevorderingsactiviteiten zowel binnen als buiten de school. 	Voorbeeldmatig toelichting

23 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie kerndoelen

23

	Kerdoel 1	Taal- en leesomgeving	
	Doelzin	De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving voor alle leerlingen.	Samenhang met andere leergebieden
	Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> • in aanraking laten komen met authentieke, vakoverstijgende, thematische contexten; • in aanraking laten komen met uitdagende teksten en een divers en actueel aanbod van literatuur binnen een vaste leesroutine; • aanbieden van kennis en vaardigheden uit het leergebied Nederlands in onderlinge samenhang; • stimuleren van de leesmotivatie en de durf om te spreken en te schrijven; • ruimte bieden aan verschillende talen en taalvariëteiten van leerlingen. 	Vaardigheden in samenhang
	Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> • benutten van een thematafel met rijke teksten rondom een wereldoriëntatiethema; • organiseren van boekenclubs voor leraren en leerlingen; • schrijven over ervaringen naar aanleiding van een museumbezoek; • deelnemen aan leesbevorderingsactiviteiten zowel binnen als buiten de school. 	Eigen identiteit & meertaligheid

24 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie kerndoelen

24

Thema 1: Rijke teksten en contexten

Hoe is het nu?

- Niet in wettelijk curriculum
- Losse teksten, weinig betekenisvol
- Verarmd tekstaanbod

Waar gaat het naar toe?

- Verankerd in aanbodsdoelen
- Vakoverstijgend, thematisch, verbonden met leergebieden
- Rijk tekstaanbod

Waar zie ik dat terug?

In de conceptkerndoelen 1 en 2
> in combinatie met de andere domeinen en leergebieden

Waar vind ik inspiratie?

Inzichten op de website lezeninhetpo.nl en lezeninhetvo.nl
Boeken als *Rijke taal* of *Bijna alles wat je moet weten over thematisch onderwijs*

25

actualisatie
kerndoelen

25

Domein	Subdomein	Kerndoel
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A Communicatie	A1 Taal-vaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken
		4. Doelgericht spreken en schrijven
		5. Creatief taal gebruiken
	A2 Interactie	6. Schrijven om te leren
7. Bronnen onderzoeken		
8. Bronnen verwerken		
9. Reflecteren op taalactiviteiten		
B Taal	B1 Taal als systeem	10. Doelgericht gesprekken voeren
		11. Gesprekken voeren om te leren
	B2 Taal en individu & maatschappij	12. Vorm en betekenis beschouwen
		13. Schriftelijke taalverzorging
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	14. Talige identiteit
		15. Taalvariatie
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	16. Taalverandering
		17. Inzicht in verhalende teksten
		18. Verkennen van literaire genres
		19. Leesvoorkeur
		20. Functies van literatuur
		21. Tijd en context

26 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v

actualisatie
kerndoelen

26

Domein	Subdomein	Kerndoel
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A Communicatie	A1 Taalvaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

Thema 2: Taalvaardigheden in samenhang

- In samenhang
- Drie functies

Thema 3, 4 en 5: Communiceren, uiten en leren

Thema 6: Werken met bronnen

Kritische houding

Ruimte voor gesprekken

Thema 7: Interactie

27 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)

actualisatie kerndoelen

27

Kerndoel 8	Bronnen verwerken
Doelzin	De leerling verwerkt informatie uit verschillende bronnen in een gesproken of geschreven tekst.
Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> hanteren van een passende lees-, kijk- of luisteraanpak bij het zoeken naar informatie in bronnen; doelgericht selecteren en vergelijken van bruikbare informatie uit bronnen; structureren, parafraseren en samenvatten van informatie met correcte vermelding van gebruikte bronnen; formuleren van een gestructureerde tekst op basis van geselecteerde informatie, afgestemd op doel, publiek en context.
Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> schrijven van een informatief werkstuk op basis van gelezen, bekeken of beluisterde bronnen; houden van een eenvoudig betoog over een actueel thema na het lezen, beluisteren of bekijken van teksten over dit onderwerp; maken van een infographic op basis van meerdere onderzochte bronnen

Doelzin
Beheersingsdoel
De leerling...

Handelingswerkwoord
Wat willen we de leerlingen zien doen?

28 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie kerndoelen

28

Kerdoel 8	Bronnen verwerken	
Doelzin	De leerling verwerkt informatie uit verschillende bronnen in een gesproken of geschreven tekst.	Samenhang spreken en schrijven
Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> • hanteren van een passende lees-, kijk- of luisteraanpak bij het zoeken naar informatie in bronnen; • doelgericht selecteren en vergelijken van bruikbare informatie uit bronnen; • structureren, parafraseren en samenvatten van informatie met correcte vermelding van gebruikte bronnen; • formuleren van een gestructureerde tekst op basis van geselecteerde informatie, afgestemd op doel, publiek en context. 	
Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> • schrijven van een informatief werkstuk op basis van gelezen, bekeken of beluisterde bronnen; • houden van een eenvoudig betoog over een actueel thema na het lezen, beluisteren of bekijken van teksten over dit onderwerp; • maken van een infographic op basis van meerdere onderzochte bronnen 	Samenhang andere leergebieden

Uitwerking van wat we willen zien bij de leerling die dit beheerst

29 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie kerndoelen

29

Thema 2: Taalvaardigheden in samenhang

Hoe is het nu?	Waar gaat het naar toe?
<ul style="list-style-type: none"> - Niet in wettelijk curriculum - Meer gericht op 'mediation'- van de ene taalvaardigheid naar de andere, 	<ul style="list-style-type: none"> - Bevorderen transfer: expliciteren - Twee kanten van dezelfde medaille - Focus van instructie

Waar zie ik dat terug?
In de conceptkerndoelen 3, 4, 6, 8 en 10
> in combinatie met de domeinen Taal en Literatuur

Waar vind ik inspiratie?
De themapagina op de SLO website: *Taaldomeinen in samenhang*

30 /

actualisatie kerndoelen

30

Thema 3: Doelgericht communiceren

Hoe is het nu?

- Productief: overgeslagen
- Gericht op de vaardigheid, niet doelgericht
- Weinig verbinding met kennis over taal
- Nauwelijks oog voor proces

Waar gaat het naar toe?

- Meer ruimte voor productie
- Verschuiving naar: doel, publiek, context
- In verbinding met kennis over taal
- Aandacht voor aanpak en reflecteren

Waar zie ik dat terug?

In de conceptkerndoelen 3, 4, 8 en 10
> in combinatie met conceptkerndoel 9 en de andere domeinen

Waar vind ik inspiratie?

De SLO publicatie *Schrijfonderwijs op peil*.
Lessenserie Nederland: polders, molens en kaas | [Leesonderwijs.com](https://leesonderwijs.com)

31 /

actualisatie
kerndoelen

31

Thema 4: Taal om te uiten

Hoe is het nu?

- Veel zakelijke communicatie
- 'Vrij' schrijven

Waar gaat het naar toe?

- Binnen fictionele en zakelijke teksten: 'eigen stem'
- Experimenteren en effect

Waar zie ik dat terug?

In de conceptkerndoelen 4,5 en 10
> in combinatie met het domein *Literatuur*

Waar vind ik inspiratie?

Publicaties van Stichting Lezen: *Creatief schrijven en lezen combineren*

32 /

actualisatie
kerndoelen

32

Thema 5: Taal om te leren

Hoe is het nu?

- Informatie 'achterhalen'
- Niet echt gericht op leren

Waar gaat het naar toe?

- Kennis inzetten bij en kennis opdoen door lezen, schrijven, gesprekken
- Exploratief en productief
- Taal als middel om te studeren

Waar zie ik dat terug?

In de conceptkerndoelen 3, 6 en 11 (en 8)
> in combinatie met de andere leergebieden

Waar vind ik inspiratie?

Marcel Schmeier *Bordwerk en aantekeningen*
Taaldenkgesprekken.nu

33

actualisatie
kerndoelen

33

Thema 6: Werken met bronnen

Hoe is het nu?

- Nauwelijks aandacht voor

Waar gaat het naar toe?

- Focus op kenmerken van bronnen
- Instructie in het komen tot een nieuwe tekst op basis van bronnen
- PO: aangereikte bronnen

Waar zie ik dat terug?

In de conceptkerndoelen 7 en 8
> in combinatie met de andere leergebieden

Waar vind ik inspiratie?

Maarten Sprenger *Slim zoeken op internet*
materiaal van stichting FutureNL

34

actualisatie
kerndoelen

34

Thema 7: Interactie

Hoe is het nu?

- Weinig doelgericht
- Weinig instructie in gesprekken
- Niet als middel om te leren

Waar gaat het naar toe?

- Doelen voor gespreksvaardigheid
- Onderwijs in gespreksvoering
- Benutten conceptualiserende gesprekken

Waar zie ik dat terug?

In de conceptkerndoelen 10 en 11
> in combinatie met de andere leergebieden

Waar vind ik inspiratie?

De SLO publicaties *Handreiking en lessenserie Interactie [platform basisvaardigheden]*
De website [Taaldenkgesprekken.nu](https://www.taaldenkgesprekken.nl)

35

actualisatie
kerndoelen

35

Domein	Subdomein	Kerndoel
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A Communicatie	A1 Taalvaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

36 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v

actualisatie
kerndoelen

36

Domein	Subdomein	Kerdoel
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A Communicatie	A1 Taalvaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

Thema 8: Taal als systeem

Vorm en functie
Spellinggeweten en -bewustzijn

Talig repertoire en taalvariëteiten

Thema 9: Taal in de wereld

37 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)

actualisatie kerndoelen

37

Thema 8: Taal als systeem

Hoe is het nu?	Waar gaat het naar toe?
<ul style="list-style-type: none"> - Traditioneel grammatica-onderwijs - Betekenisloos, toetsgericht - Weinig transfer van spellingsonderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> - Functioneel grammatica-onderwijs - Focus op relatie vorm, functie en betekenis, taalontwikkelingsgericht - Spellinggeweten en spellingbewustzijn

Waar zie ik dat terug?

In de conceptkerndoelen 11 en 12
> in combinatie met de domeinen Communicatie en Literatuur

Waar vind ik inspiratie?

De doorkijkjes in de SLO *Leerlijn Begrippen Taalverzorging*
De website Grammaticadidactiek van de RU – Vakdidactiek Nederlands
neejandertaal.be/taalbeschuwing

38

actualisatie kerndoelen

38

Thema 9: Taal in de wereld

Hoe is het nu?

- Niet in wettelijk curriculum
- Wel in methodes

Waar gaat het naar toe?

- Ruimte voor talen en taalvariëteiten
- Aandacht voor talig repertoire

Waar zie ik dat terug?

In de conceptkerndoelen 1, 14 en 15
> in combinatie met de domeinen Communicatie en Literatuur

Waar vind ik inspiratie?

De themapagina op de SLO website: *Meertaligheid*

39

actualisatie
kerndoelen

39

Domein	Subdomein	Kerndoel
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A Communicatie	A1 Taalvaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

40 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v

actualisatie
kerndoelen

40

Domein	Subdomein	Kerdoel
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A Communicatie	A1 Taalvaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

41 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)

actualisatie kerndoelen

Thema 10: Literatuur

Inzicht

Functie en
voorkeur

41

Thema 10: Literatuur

Hoe is het nu?	Waar gaat het naar toe?
<ul style="list-style-type: none"> - Leesbevordering - Weinig literatuuronderwijs - 'Kapot analyseren' (vo) 	<ul style="list-style-type: none"> - Stimuleren tot nieuwe leeservaringen - Duurzame plek in het curriculum - Verteltechnieken en genres

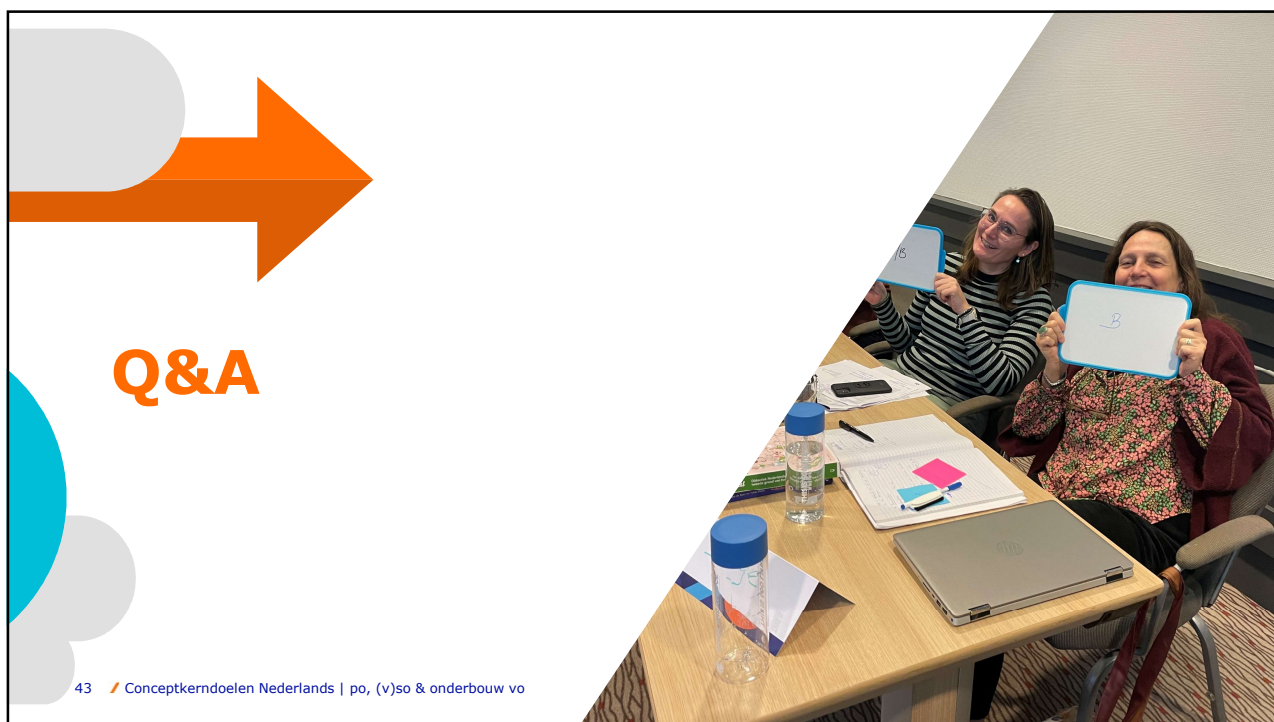
Waar zie ik dat terug?
In de conceptkerndoelen uit het domein *Literatuur*
> in combinatie met de domeinen *Communicatie* en *Taal*; en de andere leergebieden

Waar vind ik inspiratie?
Petra Moolenaar *Waarom zou je lezen?*
Iris Kamp, Janneke de Jong-Slagman, Peter van Duijvenboden *Jeugdliteratuur en didactiek*

42 /

actualisatie kerndoelen

42

Q&A

43 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

43

///

Hoe leren ze nu kritisch lezen met diep begrip?

///

<p>Kerndoel 1 Taal- en leesomgeving</p> <hr/> <p>Doelzn De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving voor alle leerlingen.</p> <hr/> <p>Het gaat hierbij om</p> <ul style="list-style-type: none"> • in aanraking laten komen met authentieke, vakoverstijgende, thematische contexten; • in aanraking laten komen met uitdagende teksten en een divers en actueel aanbod van literatuur binnen een vaste leesroutine; • aanbieden van kennis en vaardigheden uit het leergebied Nederlands in onderlinge samenhang; • stimuleren van de leesmotivatie en de durf om te spreken en te schrijven; • ruimte bieden aan verschillende talen en taalvariëteiten van leerlingen. 	<p>Aanbod van rijke teksten</p>
<p>Kerndoel 3 Begrijpend luisteren, lezen en kijken</p> <hr/> <p>Doelzn De leerling toont begrip van beluisterde, gelezen en bekeken teksten.</p> <hr/> <p>Het gaat hierbij om</p> <ul style="list-style-type: none"> • aandachtig kijken en luisteren naar of vloeiend lezen van zakelijke en literaire teksten; • zowel inzetten als vergroten van kennis van de wereld, woordenschat en kennis over teksten en taal; • herkennen van perspectieven, publiek, context en communicatief doel: informeren, amuseren, instrueren of overtuigen; • reageren op, evalueren van en reflecteren op de waarde en inhoud van teksten; • bepalen van de aanpak en het flexibel toepassen van begripsverhogende strategieën. 	<p>Uitgewerkt wat er nodig is om 'begrip te tonen'</p> <p>Relatie met domein Literatuur</p>

44 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

 actualisatie kerndoelen

44

*Geen
conceptkerndoel
voor technisch
lezen?*

- /// Nee: conceptkerndoelen zijn doelen voor eind groep 8, eind 2^e leerjaar vo
- /// Technisch lezen als voorwaarde opgenomen:

Kerndoel 3 Begrijpend luisteren, lezen en kijken

Doelzin De leerling toont begrip van beluisterde, gelezen en bekeken teksten.

Het gaat hierbij om

- aandachtig kijken en luisteren naar of vloeiend lezen van zakelijke en literaire teksten;
- zowel inzetten als vergroten van kennis van de wereld, woordenschat en kennis over teksten en taal;
- herkennen van perspectieven, publiek, context en communicatief doel: informeren, amuseren, instrueren of overtuigen;
- reageren op, evalueren van en reflecteren op de waarde en inhoud van teksten;
- bepalen van de aanpak en het flexibel toepassen van begripsverhogende strategieën.

*Hoe is de
leerlijn van het
po naar de vo
onderbouw
zichtbaar?*

- /// Dezelfde indeling in domeinen en subdomeinen (zelfs richting vo bovenbouw?)
- /// Dezelfde doelzin po en onderbouw vo
- /// Opbouw
  - /// in uitwerking en toelichting
  - /// in teksten waar leerlingen mee werken

Kerdoel 7	Bronnen onderzoeken	Kerdoel 7	Bronnen onderzoeken
Doelzin	De leerling onderzoekt verschillende bronnen.	Doelzin	De leerling onderzoekt verschillende bronnen.
Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> • inschatten van betrouwbaarheid op basis van duidelijk aanwezige kenmerken van de bron: maker, communicatief doel en actualiteit; • toekennen van waarde aan de inhoud van de bron en onderscheiden van hoofd- en bijzaken, feiten en meningen; • vergelijken van soorten aangereikte bronnen op basis van betrouwbaarheid en inhoud; • verkennen van zoekmogelijkheden binnen verschillende aangereikte bronnen. 	Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> • beoordelen van betrouwbaarheid op basis van duidelijk aanwezige kenmerken van de bron: maker, communicatief doel en actualiteit; • analyseren en controleren van de inhoud van de bron en onderscheiden van hoofd- en bijzaken, feiten en meningen, perspectieven en framing; • vergelijken en onderscheiden van soorten aangereikte bronnen op basis van betrouwbaarheid en inhoud; • verkennen van zoekmogelijkheden binnen verschillende aangereikte bronnen.
Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> • verkennen van verschillende soorten bronnen binnen een thema; • experimenteren met zoekfilters op een website. 	Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> • vergelijken en analyseren van verschillende teksten over hetzelfde onderwerp; • uitproberen van verschillende zoektermen bij het onderzoeken van een specifieke zoekvraag; • verkennen van de mogelijkheden en gevaren van teksten geschreven door AI.
		In havo/two 3 valt te denken aan	<ul style="list-style-type: none"> • cross-checken van een tekst geschreven door AI, door de tekst te vergelijken met andere bronnen.

47 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie kerndoelen

47

Waar zitten spelling en grammatica?

- /// Grammatica > conceptkerndoel 12
- /// Spelling > conceptkerndoel 13
- /// Inhoudelijke verschuiving > betekenisvolle focus
- /// Geef leerlingen inzicht in het taalsysteem: de vorm van taal, maar ook steeds aandacht voor betekenis en functie.

48 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

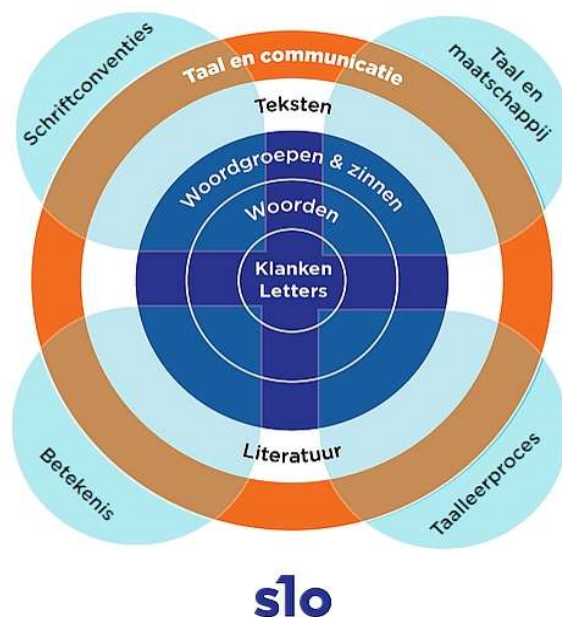
actualisatie kerndoelen

48

Taal is een instrument waarmee we communiceren over onze ervaringen met de wereld om ons heen.

Dat is de start.

49 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie
kerndoelen

49

Hoe is het nu?

Maak van de volgende woorden een verkleinwoordje. Doe het zo: paard - paardje. Nu jij!

1. Fiets
2. Kaas
3. Huis
4. Bord
5. Stoep
6. Kast

Toetsgerichte
oefening

Waar gaat het naar toe?

- Gesprek over de vraag waarom je het nooit over *rechtertje* en *vonnisje* hebt.
- Laat leerlingen zelf verkleinwoorden uit een vooral geprepareerde tekst halen.
- Laat leerlingen een aantal eigen voorbeelden noemen.
- Laat leerlingen via een betekenisvolle opdracht een korte dialoog herschrijven met verkleinwoorden (bijvoorbeeld: welke woorden zou jij verkleinen als je deze zinnen tegen een kleuter van 4 zou zeggen?)

50 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie
kerndoelen

50

Hoe is het nu?	Waar gaat het naar toe?
<p>Maak van de volgende woorden een verkleinwoordje. Doe het zo: paard - paardje. Nu jij!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fiets 2. Kaas 3. Huis 4. Bord 5. Stoep 6. Kast 	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprek over de vraag waarom je het nooit over <i>rechtertje</i> en <i>vonnisje</i> hebt. - Laat leerlingen zelf verkleinwoorden uit een vooral geprepareerde tekst halen. - Laat leerlingen een aantal eigen voorbeelden noemen. - We gebruiken veel verkleinwoorden: een patatje oorlog, een glaasje water, een balletje trappen, met een collegaatje gaan shoppen.. Is dat allemaal klein? Zo nee, waarom staat er dan toch 'je' achter? En hoe klein is een 'klein kerstboompje' dan?

Toetsgerichte oefening

Taalontwikkende opdrachten

51 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie kerndoelen

51

Hoe is het nu?	Waar gaat het naar toe?
<p>Bepaal eerst het gezegde en het onderwerp en stel daarna de vraag: wat (wie) + gezegde + onderwerp? Schrijf dan van elke zin het lijdend voorwerp op.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bas heeft geen dure schoenen. 2. Ilse eet een vette hap. 3. Douwe heeft weinig vrije tijd. 	

“Waarom heet dit eigenlijk ‘lijdend voorwerp’, juf?”
 “Het lijdend voorwerp heet zo, omdat dat bedacht is. Het heet gewoon zo, leer maar uit je hoofd.”

52 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie kerndoelen

52

Hoe is het nu?	Waar gaat het naar toe?
<p>Bepaal eerst het gezegde en het onderwerp en stel daarna de vraag: wat (wie) + gezegde + onderwerp? Schrijf dan van elke zin het lijdend voorwerp op.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bas heeft geen dure schoenen. 2. Ilse eet een vette hap. 3. Douwe heeft weinig vrije tijd. 	
<p>"Waarom heet dit eigenlijk 'lijdend voorwerp', juf?" "Het lijdend voorwerp heet zo, omdat dat bedacht is. Het heet gewoon zo, leer maar uit je hoofd."</p>	<p>"Waarom heet dit eigenlijk 'lijdend voorwerp', juf?" "Het lijdend voorwerp heet zo, omdat er echt wel geleden wordt: het ondergaat de handeling."</p>

53 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo actualisatie kerndoelen

53

Waarom zijn de conceptkerndoelen niet concreter?

Door de tekstsoort open te laten, kan optimale afstemming plaatsvinden

- Tussen huidige kerndoelen en referentiekader in;
- Doelen gelden voor alle leerlingen in po, so, vo en vso.

Kerdoel 8	Bronnen verwerken
Doelzin	De leerling verwerkt informatie uit verschillende bronnen in een gesproken of geschreven tekst.
Het gaat	<p>hanteren van een passende lees-, kijk- of luisteraanpak bij het zoeken naar informatie in aangereikte bronnen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • doelgericht selecteren en vergelijken van bruikbare informatie uit aangereikte bronnen; • structureren en parafraseren van informatie met vermelding van gebruikte bronnen; • formuleren van een eenvoudige tekst op basis van geselecteerde informatie, afgestemd op doel, publiek en context.

54 / Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo actualisatie kerndoelen

54

Waar kan ik meer lezen over de gemaakte keuzes?

-
Werkopdracht
<https://www.slo.nl/@20528/opdracht-slo-bijstelling-kerndoelen/>
-
Toelichtingsdocument Conceptkerndoelen Nederlands
[slo.nl/publicaties/@22842/conceptkerndoelen-leergebied-nederlands](https://www.slo.nl/publicaties/@22842/conceptkerndoelen-leergebied-nederlands)
-
Begrippenlijst

55 Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

55

Wat moet ik hier nu mee?

-
Officieel: nog niks.
-
De conceptkerndoelen worden in 2024 beproefd in/met/door de onderwijspraktijk.
-
Rond de zomer definitieve set > wetstraject voor formele vaststelling.
-
Daarna volgt implementatie waarbij OCW bepaalt wanneer scholen ook 'gehouden' zijn aan de nieuwe doelen.

56 Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

56

*Wat wordt er
nog gedaan?*

- // Regiobijeenkomsten
- // Onderzoek op waardering en bruikbaarheid
- // Ontwikkelen leerlijnen
- // Advies Referentiekader Taal
- // Afstemming vakvernieuwingscommissie Nederlands

57 // Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie
kerndoelen

57

58 // Conceptkerndoelen Nederlands | po, (v)so & onderbouw vo

actualisatie
kerndoelen

*Alle leerlingen
taalcompetent....*

...door taalonderwijs dat rijk
en betekenisvol is, kennis
opbouwt en leerlingen
inspireert en motiveert!

58